

«Б.Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институты» КеАҚ

«БЕКІТІЛДІ»

Ғылыми кеңестің шешімімен

«27» тамыз 2024 жыл,

№1 хаттама

Дарынды білім алушыларды анықтау және қолдау бағдарламасы

Арқалық, 2024 ж.

1. Кіріспе

Қазіргі ЖОО ортасы білім беру мекемелерінен мамандарды теориялық және практикалық даярлаудың жоғары деңгейін ғана емес, сонымен қатар білім алушылардың шығармашылық, зерттеу және инновациялық әлеуетін дамыту үшін жағдай жасауды талап етеді. Ы.Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институты оқу материалын табысты меңгеріп қана қоймай, жаңа педагогикалық идеяларды қалыптастыруға, ғылыми-зерттеу жобаларына қатысуға, сондай-ақ кәсіби педагогикалық қызметте көшбасшылық қасиеттерін көрсетуге қабілетті дарынды студенттерді жүйелі түрде анықтау және қолдау міндетін қояды. Дарынды білім алушыларды анықтау және қолдау бағдарламасы дарынды студенттер өз әлеуетін аша алатын ортаны қалыптастыру үшін негіз болып табылады, бұл болашақ педагогтарды даярлауға және Арқалық қаласының өңірін дамытуға оң әсер етеді.

2. Бағдарлама паспорты

Бағдарламаның атауы:	«Дарынды білім алушылар»
Бағдарламаны әзірлеу үшін негіздер:	- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы; - «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы; - ҚР Ғылым және жоғары білім Министрлігінің нормативтік актілері; - Жоғары оқу орындарында білім беру бағдарламаларының сапасын арттыру бойынша ЖЭК ұсынымдары; - Ы. Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институтының жарғысы.
Бағдарламаның мақсаты:	Қосымша білім беру, ғылыми және зерттеу іс-шараларын енгізу арқылы институттың дарынды білім алушыларын анықтау, қолдау, дамыту және ынталандыру жүйесін құру.
Іске асыру мерзімі:	2024-2025 жылдар
Негізгі іс-шараларды орындаушылар:	Институттың ПОҚ, кураторлар / эдвайзерлер, психологиялық қызмет, студенттік өзін-өзі басқару өкілдері.
Бірлескен орындаушылар:	Студенттік белсенділер, Stud media (студенттік медиа орталық) серіктестік білім беру мекемелері/стейкхолдерлер.
Күтілетін нәтижелер:	- Шығармашылық және зерттеу қабілеттерін дамыту үшін жүйелі қолдау алатын білім алушылар санын арттыру;

	- Жеке білім беру маршруттары мен қосымша білім беру бағдарламаларын әзірлеу және енгізу; - Оқытушылардың біліктілігін арттыру дарынды студенттермен жұмыс салалары; - Студенттердің ғылыми-зерттеу және инновациялық қызметке қатысуын жандандыру.
Орындалуды бақылау жүйесі:	Бақылауды институт деканаты мен әкімшілігі әдістемелік кеңестер өткізу, есептерді талдау және Бағдарлама шеңберінде жұмыс нәтижелеріне мерзімді мониторинг жүргізу арқылы жүзеге асырады.

3. Мәселенің өзектілігі

Қарқынды өзгеріп отыратын еңбек нарығы және кәсіптік даярлық сапасына жоғары талаптар жағдайында жоғары оқу орындарында базалық оқытуды қамтамасыз ету ғана емес, сонымен қатар студенттердің зерттеу, талдамалық және шығармашылық дағдыларын дамыту да аса маңызды. Алайда, көбінесе стандартты білім беру бағдарламалары дарынды оқушылардың жеке қабілеттері мен әлеуетін әрдайым ескермейді. Бағдарлама талантты студенттерді анықтау мен қолдаудың мамандандырылған жүйесін құру арқылы осы мәселені шешуге бағытталған, бұл мүмкіндік береді:

- перспективалы студенттерді ерте анықтап, оларды тереңдетіп оқытуға бағыттау;
- білім алушылардың өз бетінше зерттеу және сыни ойлау дағдыларын қалыптастыру;
- шығармашылық идеялар мен ғылыми жобаларды іске асыру үшін жағдай жасау;
- институттың бәсекеге қабілеттілігін нығайту және оның аймақтық және ұлттық деңгейдегі беделін арттыру.

4. Тұжырымдамалық негіздер және әдіснамалық принциптер

Бағдарлама келесі тұжырымдамаларға сүйенеді:

- дарындылық тұжырымдамасы шығармашылық әлеуетті дамыту ретінде: инновациялық ойлау, зерттеу белсенділігі мен көшбасшылық қабілеттерін анықтауға баса назар аудару.
- дамудың динамикалық тәсілі: дарындылықты кәсіби ортадағы өзгерістерді ескере отырып, бағдарламаларды үнемі қолдауды және бейімдеуді қажет ететін процесс ретінде түсіну.
- жүйелік және жеке көзқарас: студенттердің жеке ерекшеліктерін, олардың қызығушылықтары мен қажеттіліктерін ескеретін білім беру процесінің барлық компоненттерін біріктіру.

- белсенділік тәсілі: білім алушылардың ғылыми-зерттеу, шығармашылық және практикалық қызметке белсенді қатысуына бағдарлану.

5. Бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері

Негізгі мақсаты: қосымша білім беру және ғылыми мүмкіндіктер жасау арқылы Арқалық педагогикалық институтында дарынды білім алушыларды жүйелі түрде анықтауды, қолдауды және дамытуды қамтамасыз ету.

Тапсырмалар:

- дарынды студенттерді анықтау: дарындылық деңгейін анықтау үшін тұрақты диагностика жүргізу (сауалнамалар, психологиялық тестілеу, академиялық үлгерімді талдау, оқытушылардың ұсыныстары).

- жеке білім беру маршруттарын әзірлеу: бейіндік пәндерді тереңдетіп оқытуға, зерттеу дағдылары мен креативті ойлауды дамытуға бағытталған қосымша білім беру бағдарламаларын құру.

- ғылыми-зерттеу қызметін ұйымдастыру: студенттердің ғылыми конференцияларға, конкурстарға, семинарларға және зерттеу жобаларына қатысуын қолдау.

- тәлімгерлік қолдау: дарынды студенттермен жеке жұмыс жасау үшін тәжірибелі тәлімгерлерді тағайындау, ғылыми жобаларға тұрақты кеңес беру және сүйемелдеу.

- ПОҚ біліктілігін арттыру: дарынды білім алушылармен жұмыс істеудің заманауи әдістемелері бойынша педагогтар үшін семинарлар, тренингтер мен шеберлік сыныптарын ұйымдастыру.

- ақпараттық қамтамасыз ету: дарынды студенттермен жұмыс тәжірибесі мен нәтижелерімен алмасу үшін электрондық деректер базасын және ақпараттық портал құру.

6. Бағдарламаның стратегиялық бағыттары

Үйлестіру бағыты: дарынды студенттерді анықтау және қолдау мәселелері бойынша факультетаралық жұмыс тобын қалыптастыру; Нормативтік-құқықтық және әдістемелік базаны қамтамасыз ету.

Диагностикалық бағыт: Дарынды студенттердің деректер базасын қалыптастыра отырып, білім алушылардың дарындылығын кешенді диагностикалау жүйесін (сауалнамалар, тесттер, академиялық жетістіктерді талдау, ББ ұсынымдары) енгізу.

Ғылыми-білім беру бағыты: жеке білім беру маршруттарын әзірлеу, қосымша курстар, ғылыми-зерттеу семинарлары, дөңгелек үстелдер мен тренингтер ұйымдастыру.

Тәлімгерлік бағыты: тәжірибелі оқытушылар мен зерттеушілерге ғылыми жобаларды іске асыруда жеке консультациялар өткізуге және студенттермен бірге жүруге мүмкіндік беретін тәлімгерлік бағдарламасын құру.

Ақпараттық бағыт: электрондық порталды, деректер базасын және дарынды білім алушыларды қолдаудың жетістіктері мен мүмкіндіктері туралы ақпарат алмасу жүйесін әзірлеу және енгізу.

Әлеуметтік-кәсіби бағыт: практикалық дағдыларды, тағылымдамаларды және конференцияларға қатысуды қамтамасыз ету үшін жұмыс берушілермен/стейкхолдерлермен, ғылыми орталықтармен және сыртқы ұйымдармен ынтымақтастықты ұйымдастыру.

7. Бағдарламаны іске асыру кезеңдері

7.1. Дайындық кезеңі

Нормативтік-әдістемелік базаны әзірлеу: дарынды студенттерді анықтау және қолдау бойынша ішкі ережелерді, регламенттер мен нұсқаулықтарды жасау.

Диагностикалық жүйені қалыптастыру: психологиялық тестілеуді, сауалнаманы және академиялық үлгерімді талдауды ұйымдастыру; дарынды білім алушылардың деректер базасын құру.

Педагогикалық құрамды оқыту: дарынды студенттермен жұмыс істеудің заманауи әдістемелері бойынша семинарлар мен тренингтер өткізу.

Ақпараттық ресурсты құру: тәжірибе алмасу, жұмыс нәтижелерін жариялау және Бағдарлама қатысушылары арасындағы байланыс үшін электрондық платформаны іске қосу.

7.2. Ұйымдастырушылық-практикалық кезең

Жеке білім беру маршруттарын енгізу: бейіндік пәндерді, зерттеу жобаларын және қосымша курстарды тереңдетіп оқыту бағдарламаларын әзірлеу және сынақтан өткізу.

Ғылыми және шығармашылық іс-шараларды ұйымдастыру: дарынды студенттерге арналған ғылыми конференциялар, дөңгелек үстелдер, шеберлік сыныптары, конкурстар мен олимпиадалар өткізу.

Тәлімгерлік бағдарламаны іске қосу: тәлімгерлерді тағайындау және тұрақты консультациялар ұйымдастыру, ғылыми жобаларды сүйемелдеу.

Мониторинг және түзету: нәтижелерді тоқсан сайын талдау, студенттер мен оқытушылардан кері байланыс жинау, бағдарламалық іс-шараларды түзету.

8. Дарынды білім алушылармен жұмыс нысандары

Жеке кеңес беру және тәлімгерлік: зерттеу жобалары мен жеке білім беру жоспарларын талқылау үшін тәлімгерлермен тұрақты кездесулер.

Қосымша білім беру іс-шаралары: мамандандырылған семинарлар, тренингтер, практикалық зертханалар мен шеберлік сыныптарын ұйымдастыру.

Ғылыми-зерттеу қызметі: конференцияларға, конкурстарға және жарияланымдарға қатысу.

Интерактивті оқыту: заманауи ақпараттық технологияларды қолдану: вебинарлар, конференциялар.

Тұрақты мониторинг және кері байланыс: сауалнама жүргізу, сауалнама жүргізу, білім алушылардың академиялық жетістіктері мен белсенділігін талдау.

9. Дарынды білім алушылармен жұмыс істеу принциптері

Даралау: әр студенттің жеке ерекшеліктері мен қызығушылықтарын есепке алу, жеке білім беру траекторияларын әзірлеу.

Белсенді тарту: дербес ғылыми-зерттеу және шығармашылық қызметті ынталандыру.

Инновация: жобалық, проблемалық және зерттеу тәсілдерін қоса алғанда, оқытудың заманауи әдістерін қолдану.

Жүйелілік: бағдарламаны нормативтік-құқықтық, әдістемелік, ақпараттық және материалдық-техникалық базамен кешенді қамтамасыз ету.

Ашықтық және коммуникация: студенттер, оқытушылар мен басшылық арасындағы тиімді кері байланысты қолдау, бағдарлама жұмысының ашықтығын қамтамасыз ету.

10. Бағдарламаны іске асыруға қатысушылар

Басқарушы органдар: басқарма төрағасы – Ректор, факультет декандары, академиялық мәселелер жөніндегі проректор, зерттеулер және стратегиялық даму жөніндегі проректор.

Шығармашылық топ және тәлімгерлер: ББ оқытушылары, ғылыми жетекшілер, психологтар.

Студенттер: диагностика барысында анықталған дарынды білім алушылар және ғылыми-зерттеу топтарының қатысушылары.

Серіктестер: сыртқы ғылыми және білім беру ұйымдарының өкілдері, жұмыс берушілер / стейкхолдерлер, өңірлік білім беру құрылымдары.

11. Күтілетін нәтижелер және тиімділік критерийлері

Күтілетін нәтижелер:

- Институттың дарынды студенттерінің электрондық деректер базасын құру және жүргізу.

- Жеке білім беру бағдарламалары мен маршруттарын әзірлеу және сәтті енгізу.

- Ғылыми және шығармашылық жобаларға, жарияланымдарға және конференцияларға қатысушылардың санын арттыру.

- Дарынды білім алушылармен жұмыс істейтін педагогтердің біліктілігін арттыру.

- Дарынды студенттерді қолдау процесіне ақпараттық-коммуникациялық технологияларды белсенді енгізу.

Тиімділік критерийлері:

- Анықталған дарынды студенттердің саны және олардың даму динамикасы.

- Студенттердің қосымша білім беру және ғылыми іс-шараларға қатысу деңгейі.

- Бағдарламаға қатысушылардың пікірлері (студенттер, оқытушылар, тәлімгерлер).

-Білім алушылардың конкурстарда, олимпиадаларда, конференцияларда және ғылыми-зерттеу қызметіндегі жетістіктері.

- Бағдарламаны институттың жалпы білім беру стратегиясына интеграциялау дәрежесі.

12. Қорытынды

Ы.Алтынсарин атындағы Арқалық педагогикалық институтында 2024-2025 жылдарға арналған «Дарынды білім алушылар» бағдарламасын іске асыру дарынды студенттерді анықтау мен қолдаудың тиімді тетігін құруға мүмкіндік береді. Диагностиканың заманауи әдістемелеріне, жеке тәлімгерлікке, ғылыми-шығармашылық қызметті ұйымдастыруға және нәтижелердің тұрақты мониторингіне негізделген кешенді тәсіл Дарынды білім алушылардың әлеуетін жан-жақты дамытуды қамтамасыз етеді, болашақ педагогтарды даярлау сапасын арттырады және институттың жоғары білім беру жүйесіндегі ұстанымын нығайтады.

